

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

**FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA
PODUZETNIŠTVA I OBRTA**

ZA 2010. GODINU

Broj: 03 - 15/11

Sarajevo, maj 2011. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE****Osnova za reviziju**

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** (Ministarstvo) za 2010. godinu (bilans stanja na dan 31. decembar 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Ministar Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Ministar je takođe odgovoran za usklađenost poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizorskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni, odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Ne možemo potvrditi način vrednovanja kriterija utvrđenih Programom utroška sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za 2010. godinu prilikom raspodjele sredstava i to kompletnost ponuđenog projekta, stanje infrastrukture do zone i broj uposlenih, iz razloga što isti nisu jasni i mjerljivi, a što je uticalo na visinu dodijeljenih sredstava tekućeg transfera. Takođe nisu poduzete sve adekvatne mjere u cilju pravovremenog i efikasnog korištenja budžetskih sredstava „Transfera sufinansiranja investicionih projekata koje pravni subjekti finansiraju iz vlastitih i kreditnih sredstava Razvojne banke“ tj. trošenja sredstava u godini u kojoj su i odobrena (tačka 5.3. Izvještaja);

2. U skladu sa Programom „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, donesene su pojedinačne odluke o odobravanju kredita krajnjim korisnicima sredstava od strane Ministarstva 18.11.2010. godine, u iznosu od 2.548.465 KM, a ugovori sa korisnicima sredstava nisu zaključeni od strane Razvojne Banke FBiH do kraja godine. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su pravovremeno poduzete aktivnosti na realizaciji odobrenih sredstava odnosno da su sredstva efikasno korištena (tačka 5.4. Izvještaja).
3. Nisu poduzete adekvatne aktivnosti na realizaciji sredstava koja se nalaze na depozitnom računu Razvojne banke FBiH u iznosu od 591.040 KM, a koja se odnose na ne plasirana sredstva kreditnih linija iz 2008. i 2009. godine 400.000 KM i povrat sredstava od datih kredita od 191.040 KM. Prilikom donošenja Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za odobrena budžetska sredstva koja se plasiraju putem Razvojne banke FBiH, nije jasno definisan status sredstava doznačenih navedenoj banci, a nije izvršena realizacija istih kao i nije uređen status sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita (tačka 5.4. Izvještaja).
4. Izvršeno je plaćanje po Ugovoru o izradi rekonstruiranog i nadograđenog softvera za Informacijski sistem Obrtnog registra (ISOR), u vrijednosti od 175.000 KM, iako nije realizovan u ugovorenom roku, a od strane Ministarstva nisu poduzete aktivnosti na zaključivanju aneksa navedenog Ugovora u dijelu produženja roka, niti je produžen rok važenja garancije za sigurnost povrata uplaćenih sredstava. Ne može se potvrditi da su poduzete potrebne aktivnosti na zaštiti budžetskih sredstava (tačka 5.6.2 Izvještaja).
5. Ne možemo potvrditi iskazano stanje stalnih sredstava i njihovih izvora obzirom da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 5.8. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskoga izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u 2010. godini osim za napomene navedene u tačkama 1., 2., 3. i 5. u prethodnom pasusu je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 29.04.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	2
3.	REZIME.....	2
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009.GODINU.....	4
5.	NALAZI I PREPORUKE	5
5.1	Sistem internih kontrola.....	5
5.2	Budžet za 2010. godinu	5
5.3	Tekući transferi	5
5.4	Dugoročni plasmani.....	9
5.5	Nadzor nad korištenjem sredstava poticaj razvoja, poduzetništva i obrta	10
5.6	Nabavka stalnih sredstava.....	11
5.6.1	„Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP)	11
5.6.2	Izrada rekonstruisanog i nadograđenog softvera Informacijskog sistema Obrtnog registra (ISOR) i nabavka opreme za isti.....	12
5.6.3	Implementacija „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP) i Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR)	13
5.7	Ostali nalazi.....	14
5.7.1	Realizacija transfera Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program) u iznosu od 2.000.000 KM iz Budžeta 2008. godine i Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ 4.150.000 KM iz Budžeta 2009. godine	14
5.7.2	Strategija Ekonomskog razvoja FBiH - Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“	15
5.8	Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2010. godine	15
6.	KOMENTAR	16
TABELA BR. 1.		1
IZVRŠENJE BUDŽETA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA NA DAN 31.12.2010. GODINE.....		1

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2010. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu Ministarstvo) osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH», broj 19/03, 38/05, 02/06, 08/06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i drugi poslovi utvrđeni zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dala saglasnost.

Broj zaposlenih u Ministarstvu na dan 31.12.2010. godine je bio 37. Budžetom za 2010. godinu odobrena su sredstva za 37 zaposlenika, dok je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano 45 radnih mjesta.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Dr. Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2010. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2010. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2010. godine do aprila 2011. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2010. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- ***Prilikom raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrditi način vrednovanja i osigurati dosljednu provedbu jasnih i mjerljivih kriterija i podkriterija u cilju realizacije Programa utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH.***
- ***Potrebno je u skladu sa sklopljenim ugovorima od korisnika sredstava osigurati pravovremeno dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, a u suprotnom pokrenuti procedure povrata sredstava.***
- ***Potrebno je poduzeti adekvatne mjere da se u što kraćem roku, nakon donesenih odluka o dodjeli grant sredstava kao i kreditnih, od strane Razvojne banke FBiH zaključe ugovori o dodjeli grant sredstava i kredita kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za koju su i odobrena.***
- ***Potrebno je adekvatno pratiti realizaciju donesenih odluka o dodjeli sredstava (zaključivanje ugovora) i u skladu sa istim u skladu sa zakonskim propisima sačinjavati kvartalne i mjesečne operativne planove o utrošku budžetskih sredstava.***

- *U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu jasnog definisanja statusa sredstava doznačenih Razvojnoj banci FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta odobrenih u Budžetu FBiH za 2008., 2009. i 2010. godinu, a koja nisu plasirana kao i sredstva vraćena od strane krajnjih korisnika kredita.*
- *Potrebno je u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede ostvariti adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja od strane korisnika, a u slučaju utvrđenog nenamjenskog utroška pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu istih.*
- *Potrebno je u skladu sa zaključcima Vlade FBiH V. broj (240, 244, 245 i 246) od 16.03.2011. kojim je odobreno produženje roka pravdanja dobivenih sredstava, od općina korisnika poticaja osigurati dokumentaciju o namjenskom utrošku istih u suprotnom pokrenuti procedure povrata sredstava.*
- *Potrebno je pratiti povrat sredstava na osnovu izvršenih uplata na Jedinstveni račun trezora.*
- *Evidentiranje i iskazivanje nabavke stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*
- *Potrebno je poduzeti aktivnosti na realizaciji zaključenih Ugovora o izradi softvera za Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH (ISR MSP), Ugovora o isporuci računarske opreme i Ugovora za rekonstrukciju i nadogradnju softvera posebnu u dijelu zaključivanja aneksa ugovora i obezbijedenja bankarske garancije za uplaćena budžetska sredstva.*
- *Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za nabavku, instaliranje i evidentiranje hardvera i softvera na ime uspostave Informacionog sistema malih i srednjih preduzeća u FBiH (ISRMSP) i za nabavku, instaliranje i evidentiranje hardvera i softvera rekonstruisanog i nadograđenog Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR) i u vezi sa konstatovanim poduzeti adekvatne aktivnosti.*
- *Potrebno je poduzeti adekvatne aktivnosti na okončanju instaliranja oba softverska rješenja sa utvrđenim terminskim planovima implementacije kod svih korisnika registara i utvrđivanju mehanizama za sankcionisanje u slučaju neimplementacije ili onemogućavanja korištenja istih.*
- *Potrebno je sačiniti odgovarajuće provedbene propise kojim će se osigurati neprekidnost dostave podataka za registar malih i srednjih preduzeća koja će sadržavati obavezu i odgovornost vlasnika sistema za tačnost podataka i savjesno korištenje istih.*
- *Potrebno je da se sa nadležnim organima i institucijama poduzmu aktivnosti u dijelu donošenja odgovarajućih propisa kojim će se utvrditi obaveza instaliranja i korištenja Informacionog sistema Obrtnog registra, kao i neprekidnost i tačnost dostave podataka za registar malih i srednjih preduzeća.*
- *Potrebno je uskladiti interne procedure sa zakonskim i podzakonskim aktima i u potpunosti iste primjenjivati u cilju unapređenja sistema internih kontrola u Ministarstvu.*
- *U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti kako bi se definisao status nerealizovanih sredstva evidentiranih na depozitnom računu Razvojne Banke i u skladu sa istim izvršila adekvatna evidencija u Glavnoj knjizi trezora.*
- *Poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljedne primjene sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta AGRONET Uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Program jadranske prekogranične saradnje, a u slučaju njegove ne realizacije pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu sredstava.*
- *Potrebno je da se izvršena nabavka projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ evidentira u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.*

- *Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim institucijama, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade FBiH V broj: 426/07 od 27.06.2007. godine, poduzme dalje aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, a u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, vrši dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.*
- *Potrebno je evidentiranje stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije o prijemu istih, a najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009.GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da Ministarstvo **nije postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- poduzimanje potrebnih aktivnosti u okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija u dijelu definisanja statusa sredstava plasiranih putem Razvojne banke FBiH po osnovu Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta odobrenih u Budžetu FBiH za 2008. i 2009. godinu, a posebno u dijelu statusa sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita i njihove dalje namjene;
- osiguranje (donešenje procedura) provođenja Programa razvoja male privrede potpunom realizacijom projekata od strane krajnjih korisnika sredstava, na način da se u ugovorima o dodjeli sredstava definiše način na koji će se utrošiti dodijeljena budžetska sredstva, uz dokaze o načinu zatvaranja konstrukcije finansiranja programa kada se iz budžeta odobri manji iznos sredstava od traženog;
- usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, najmanje jednom godišnje, u skladu sa članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- poduzimanje aktivnosti kako bi se u skladu sa zakonskim i internim aktima Ministarstva izvršila evidencija Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ na odgovarajućoj poziciji;
- zaključivanje ugovora sa korisnicima kreditnih sredstava koji se dodjeljuju putem Razvojne banke FBiH, kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za koju su i odobrena.

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- utvrđivanje načina vrednovanja i osiguranja dosljedne provedbe jasnih i mjerljivih kriterija kod raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, a u cilju realizacije Programa utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH;
- ostvarenje adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja za 2009. godinu od strane korisnika poticaja u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede;
- usklađene interne procedure sa zakonskim i podzakonskim aktima ali se iste u potpunosti nisu primjenjivale u cilju unapređenja sistema internih kontrola u Ministarstvu;
- nenamjensko trošenje jer Ministarstvo nije u svim slučajevima pravovremeno poduzimalo adekvatne mjere na povratu istih.

Ministarstvo **je postupilo** po preporukama koje se odnose na:

- do ugovorom utvrđenih rokova Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ je zahtijevala kompletnu dokumentaciju o namjenskom utrošku sredstava od strane korisnika poticaja;
- nastavljanje aktivnosti na realizaciji utvrđenih ciljeva Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ u cilju okončanja cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH;

- pravovremeno pokretanje postupka izbora korisnika poticajnih sredstava.

U skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH, Ministarstvo je 27.08.2010. godine dostavilo Odgovor na Konačni izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2009. godinu u kojem su navedene aktivnosti koje će se poduzeti za otklanjanje uočenih nepravilnosti u utvrđenim rokovima.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, potpunu primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost finansijskog izvještavanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca. Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola je obaveza rukovodstva Ministarstva. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time je utvrđena odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. Navedenim Pravilnikom sistematizovano je 45 radnih mjesta, a na dan 31.12.2010. godine bilo je 37 zaposlenih.

Ministarstvo je u skladu sa Smjericama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika donijelo sve pisane procedure. To znači da je rukovodstvo normativno definisalo kontrolne postupke, postupke informisanja i komunikacija, te izvršilo procjenu rizika i postupke nadgledanja. Pravilnikom o internoj kontroli utvrđeno je da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodni državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici, odnosno ad hoc formirana komisija.

Iako je Ministarstvo u skladu sa Smjericama donijelo akte i njima definisalo postupke ponašanja, tokom revizije za 2010. godinu utvrdili smo određene propuste u dosljednoj primjeni donesenih akata i to: Pravilnika o popisu u dijelu obuhvatanja popisom svih sredstava i njihovih izvora; Pravilnik o upotrebi službenih automobila Ministarstva; Pravilnika o reprezentaciji i poklonima Ministarstva. Tokom revizije utvrđeno je da sistem internih kontrola nije funkcionisao u potpunosti u dijelu određivanja načina bodovanja propisanog kriterija kompletnost ponuđenog projekta, stanje infrastrukture do zone a kod kriterija broj uposlenih adekvatan dokaz o stvarnom broju uposlenih, a što je uticalo na izbor i visinu dodijeljenih sredstava tekućih transfera. Na navedene propuste ukazano je ovim Izvještajem, a dio propusta je naveden u Pismu menadžmentu.

Potrebno je uskladiti interne procedure sa zakonskim i podzakonskim aktima i u potpunosti iste primjenjivati u cilju unapređenja sistema internih kontrola u Ministarstvu.

5.2 Budžet za 2010. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2010. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 12.816.101 KM, a zakonski odobrena sredstva su iznosila 13.906.339 KM, što predstavlja 92,16% zakonski odobrenih sredstava. Izvršenje budžeta u odnosu na operativni budžet iznosi 93,34%.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je slijedeća: primanja zaposlenih 8,71%, izdaci za materijal i usluge 1,83%, tekući grantovi 62,28%, nabavka opreme 7,29% i ostala pozajmljivanja 19,89%.

Pregled izvršenja budžeta dat je u prilogu br. 1 Izvještaja.

5.3 Tekući transferi

Tekući transferi (Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta) su u Budžetu FBiH za 2010. godinu, iskazani su u iznosu od 7.982.100 KM ili 99,65% zakonski odobrenih sredstava. U skladu sa članom 9.

Zakona o poticaju razvoja male privrede utvrđeno je da su nosioci razvoja male privrede u smislu ovog Zakona Vlada FBiH i ovo Ministarstvo.

Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je u skladu sa članom 32. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2010. godinu, na prijedlog Ministarstva, **Vlada FBiH 08.03.2010. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška dijela sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenog u Budžetu FBiH za 2010. godinu u visini od 5.000.000 KM**, a koja su se odnosila na dodjelu grant sredstava za osam projekata i interventna sredstva rezerve. Odlukom o usvajanju naprijed navedenog Programa Vlada FBiH je dala saglasnost za poticanje slijedećih projekata: „**Izgradnja poduzetničke infrastrukture**“ 3.000.000 KM; „**Potpورا udruženjima poduzetnika i obrtnika**“ 100.000 KM; „**Razvoj tradicionalnih i starih obrta**“ 450.000 KM; „**Izgradnja inovativnog gospodarstva (inovacije, uvođenje ISO standarda, osiguranje CE znaka, transfer znanja i tehnologija)**“ 400.000 KM; „**Potpورا novo -osnovanim subjektima malog gospodarstva i obrtnicima**“ 500.000 KM; „**Razvoj obrtničkih komora**“ 150.000 KM, „**Stipendiranje učenika**“ 50.000 KM, „**Prekogranična saradnja u okviru IPA programa te podrška projektima financiranim od strane EU-a i drugih donatora**“ 150.000 KM i Interventna sredstva rezerve 200.000 KM.

U skladu sa Pravilnikom o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede 31.03.2010. godine objavljen je Javni poziv za izbor korisnika sredstava „Transfer za poticaj razvoja poduzetništva i obrta“ i sačinjena je tenderska dokumentacija za svaki LOT gdje su date detaljne upute za uključivanje u projekt.

Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je na Javni poziv za pet LOT- ova apliciralo 811 potencijalnih korisnika poticaja. Stručna komisija je nakon izvršenog otvaranja dostavljenih zahtjeva uzela u razmatranje ukupno 484 prijave po LOT- ovima, a 327 prijava je odbijeno zbog nepotpune dokumentacije. U skladu sa usvojenim Pravilnikom o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede formirana je Stručna komisija za izbor korisnika sredstava ovog transfera koja je sačinila Poslovnik o radu i bodovne liste na kojim je za svaki LOT utvrđen maksimalni broj bodova, vrijednost boda i vrijednost poticaja. Bodovanje je izvršeno na obrascima za svakog korisnika poticaja.

Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju, uzetih uzoraka, i datog obrazloženja od strane ovlaštene osobe utvrđeno je da je u svim LOT- ovima prvi kriterij **Kompletnost ponuđenog projekta** vrednovan u smislu kompletne popunjenosti „Obrasca projekta“ (predloženi projekt) i na taj način su dodijeljivani bodovi u rasponu od 10 do 20 bodova. Svi članovi komisije su ocjenjivali popunjenost upitnika i prosjek ocjene je činio broj dodijeljenih bodova. U uzetim uzorcima u većini slučajeva, se može potvrditi da je dati broj bodova prosjek pojedinačno datih bodova članova komisije ali ne možemo potvrditi da je kompletan popunjenog „Obrasca“ realan parametar za dodjelu bodova, a značajno je uticao na ukupan broj dodijeljenih bodova kao i visinu poticaja. Kriterij **Stanje infrastrukture do zone (LOT 1)** je bodovano (izgrađena **10** bodova; u izgradnji **5** bodova i neizgrađena **0** bodova), a nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je infrastruktura u zoni u izgradnji ili opšte u kojoj je fazi. Prema predočenoj dokumentaciji dodijeljeni broj bodova prema kriteriju **Broj uposlenih (LOT 4 - inovacije, uvođenje ISO standarda Ce znaka)** u uzetim uzorcima u jednom broju slučajeva, **nije se mogao potvrditi** obzirom da su kao dokaz stvarnog broja uposlenih od strane Komisije prihvaćene predočene potvrde sa različitim podacima o broju zaposlenih (od Federalnog zavoda PIO/MIO FBiH i Zavoda za zdravstveno osiguranje) a što je po našem mišljenju trebalo provjeriti ili odbaciti kao nepotpune ili ne bodovati, obzirom da je ovaj kriterij bodovan u rasponu od 10 do 50 bodova i znatno je uticao na visinu poticaja. Na poticaju „**Novo osnovanim subjektima malog gospodarstva i obrtnicima**“ utvrđeno je, **da se i u ovoj godini**, na javni poziv mogle prijaviti samo novo - osnovane firme u budžetskoj godini kada se sredstva dodjeljuju. **To znači da sve novo -osnovane firme koje su osnovane u periodu nakon okončanja javnog poziva, za dodjelu sredstava u prethodnoj godini, nisu se mogle prijaviti na javni poziv tekuće godine. Raspodjelom sredstava na ovaj način svake godine se uskraćuje pravo značajnom broju novo - osnovanih firmi da učestvuju na javnom pozivu za dodjelu sredstva navedenog Programa.** Kod svih LOT- ova nakon pojedinačno vrednovanih kriterija svih podnosilaca zahtjeva utvrđen je ukupan broj bodova sa kojim su podijeljena planirana sredstva poticaja, utvrđena vrijednost boda i prema izvršenom bodovanju sa svakog podnosioca zahtjeva utvrđen je iznos poticaja. **Zbog naprijed navedenog ne možemo potvrditi da su u cijelosti i dosljedno primijenjeni kriteriji usvojeni Programom utroška sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ i to: Kvalitet ponuđenog projekta- programa; Stanje infrastrukture do zone i Broj uposlenih, a što je uticalo na visinu dodijeljenih sredstava.**

Komisija je izvršila raspodjelu sredstava na način da su krajnjim korisnicima po pojedinim lotovima (četiri projekta) dodijeljena sredstva u ukupnim iznosima koji nisu bili utvrđeni Programom „Transfera poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ od 08.03.2010. godine, a da je Vlada FBiH na prijedlog Ministarstva donijela Odluku o izmjeni naprijed navedenog Programa 20.07.2010. godine, čime je prihvatila iznose raspodijeljenih sredstava po LOT-ovima, predložene od strane Stručne komisije.

U skladu sa Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u „Službenim novinama FBiH“ od 30.06.2010. godine objavljena je lista uspješnih pravnih i fizičkih lica koji su u potpunosti zadovoljili sve uslove tražene javnim pozivom. U utvrđenom roku uloženi su prigovori na objavljene rezultate Javnog poziva. Komisija je zaključila da nakon ponovljenog uvida u dostavljenu dokumentaciju od 37 uloženi prigovora kao osnovane prihvati 5, a ostale odbije kao neosnovane jer u naknadnim pregledima dokumentacije nije bilo osnova da se prigovori usvoje. Izmjene i dopune liste su objavljene u „Službenim novinama FBiH“ od 28.07.2010. godine, čime je lista korisnika poticaja postala konačna. **Nakon objave konačne liste Ministarstvo je sa budućim korisnicima poticaja sklopilo ugovore o implementaciji poticajnih finansijskih sredstava u kojima je navedeno da se sredstva dodjeljuju za poticanje ostvarivanja ponuđenih projekta prema kriterijima i svrsi istog koji su u Odluci Vlade FBiH utvrđeni po svakom projektu. Uzimajući u obzir da su korisnicima sredstava odobrena sredstva u znatno manjem iznosu od traženih nije poduzeta aktivnost prije zaključivanja ugovora da isti obezbijede dokaze o načinu osiguranja nedostajućih sredstava potrebnih za realizaciju odobrenih projekta odnosno da se navedeno reguliše ugovorom o dodjeli sredstava.** Navedeno ima značajnost iz razloga što bi se na taj način osigurala potpuna realizacija projekta za koje su sredstva i odobrena, a što i jeste krajnji cilj ovog transfera.

Prilikom raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrditi način vrednovanja i osigurati dosljednu provedbu jasnih i mjerljivih kriterija i podkriterija u cilju realizacije Programa utroška sredstava tekućih transfera donesenih u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH.

Interventna sredstva rezervi u visini od 200.000 KM utvrđena Odlukom o usvajanju Programa utroška dijela sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenog u Budžetu FBiH su korištena za projekte i programe u oblasti razvoja poduzetništva i obrta, podrška organizovanju sajмова, konferencija, okruglih stolova, seminara i drugih manifestacija od značaja za malu privredu, obrt. Od odobrenog iznosa realizovano je 171.800 KM i sredstva su dodijeljena za 27 korisnika. Podnesene zahtjeve aplikantata razmatrala je Komisija na čiji prijedlog je od strane Ministra donošena odluka o odobravanju sredstava. Uvidom u pojedinačne odluke, u uzetom uzorku, utvrđeno je da su odobrena sredstva Općini Goražde 30.000 KM i Općini Ravno 20.000 KM, kao podrška u saniranju štete društvima male privrede registrovanim kao d.d. i d.o.o., a koja su nastala uslijed poplava. **Odlukom je utvrđeno da se nakon raspodjele sredstava krajnjim korisnicima sačini spisak i isti dostavi ovom Ministarstvu, a što do okončanja ove revizije nije učinjeno.** Sa ove pozicije Odlukom o izdatku interventnih sredstava od 30.12.2010. godine odobrena su sredstva u visini od 13.000 KM Fondaciji za održivi razvoj OdRaz Sarajevo, kao nedostajuća sredstva za realizaciju Odluke o izdatku sredstava po Projektu „Prekogračna saradnja u okviru IPA programa te podrška projektima financiranim od strane EU-a i drugih donatora“ u visini od 60.000 KM. Ovim odlukama odobrena su sredstva za realizaciju sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta AGRONET Uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Program jadranske prekogranične saradnje. Sporazum je sklopljen između Fondacije za održivi razvoj OdRaz Sarajevo i Ministarstva koje je obavezano da osigura sredstva u visini od 73.000 KM kao obavezno učešće u skladu sa članom 1. ovog Sporazuma. Sredstva se mogu koristiti isključivo za realizaciju projekta navedenog u članu 1. ovog Sporazuma. Obaveza Fondacije je da u toku realizacije projekta dostavlja Ministarstvu i Vladi FBiH redovno a najmanje jednom godišnje izvještaje sa pratećom dokumentacijom o namjenskom utrošku sredstava. Ministarstvo vrši monitoring namjenskog utroška sredstava. Ukoliko ne dođe do realizacije ovog projekta Fondacija je dužna sredstva vratiti kako je utvrđeno članom 6. navedenog Sporazuma.

U skladu sa članom 40. stav 4. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2010. godinu sačinjen je Izvještaj o utrošku dijela naprijed navedenog transfera, a Vlada FBiH je Zaključkom broj 16/2011. od 20.01.2011. godine isti usvojila.

Potrebno je u skladu sa sklopljenim ugovorima od korisnika sredstava osigurati pravovremeno dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, a u suprotnom pokrenuti procedure povrata sredstava.

*Poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljedne primjene sklopljenog Sporazuma o kofinansiranju projekta **AGRONET** Uspostava stalne mreže logističke distribucije i uslužne infrastrukture u sistemu prehrambene industrije jadranskog područja u okviru IPA Program jadranske prekogranične saradnje, a u slučaju njegove ne realizacije pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu sredstava.*

Vlada FBiH je donijela Odluku o odobravanju dijela sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenog u Budžetu FBiH za 2010. godinu u visini od **3.000.000 KM**, radi realizacije **Programa „Podrška u sufinansiranju investicionih projekata koje pravni subjekti finansiraju iz vlastitih sredstava i kreditnih sredstava Razvojne banke“**. Protokolom od 15.02.2010. godine sačinjenim između navedene banke i Ministarstva se na bazi kreditnih sredstava navedene Banke u iznosu od 6.000.000 KM i grant sredstava Ministarstva u iznosu od 3.000.000 KM pruža finansijska podrška mikro, malim, srednjim preduzećima i obrtnicima. Prema Protokolu podnositelj zahtjeva treba da osigura 25% od ukupne vrijednosti projekta, 25% osigurava Ministarstvo kao grant sredstva, a 50% navedena banka kao kreditna sredstva. Maksimalni iznosi kredita po korisniku mogu biti do 50.000 KM za obrtnike, do 150.000 KM za mikro i mala preduzeća do 50 uposlenih i do 200.000 KM za srednja preduzeća preko 250 uposlenih. Potpisan je i **Ugovor o formiranju namjenskog depozita – grant sredstava** od 07.05.2010. godine i **Ugovor o međusobnim pravima i obavezama u realizaciji Programa „Podrška u sufinansiranju investicionih projekata** koje pravni subjekti finansiraju iz vlastitih sredstava i kreditnih sredstava Banke od 07.05.2010. godine. U skladu sa donesenom Odlukom Vlade FBiH o usvajanju naprijed navedenog Programa objavljen je Javni poziv (14.04.2010. godine) za odabir korisnika grant sredstava. Javnim pozivom je utvrđeno da isti ostaje otvoren do utroška novčanih sredstava, a vremenski je ograničen do 30.09.2010. godine. U skladu sa stavom 1. Tačke III navedene Odluke Javni poziv je raspisalo Ministarstvo, a stavom 2. iste tačke Zahtjevi za dodjelu kreditnih sredstava su podnošeni navedenoj banci FBiH. Banka je u periodu od 26.07. do 30.12.2010. godine dostavila Ministarstvu 53 odluke o dodjeli kreditnih sredstava, prema svojim kriterijima, od kojih je Ministarstvo prihvatilo i donijelo ukupno 47 odluka o dodjeli sredstava za sufinansiranje investicionih projekata na osnovu kojih je Banka zaključila ugovore o doznačavanju sredstava korisnicima.

Izbor krajnjih korisnika naprijed navedenih sredstava objavljen je u „Službenim novinama FBiH“ od 12.01.2011. godine. Konstatovano je da je ministar donio Odluku o prenosu sredstava Banci FBiH radi realizacije navedenog Programa 24.06.2010. godine i sredstva su u iznosu od 3.000.000 KM doznačeno u periodu od 16.07. do 17.09. 2010. godine. Uvidom u predočenu dokumentaciju konstatovano je da je do 31.12.2010. godine bilo podijeljeno ukupno 1.577.642 KM (za 23 korisnika), a ostatak sredstava u visini od 1.422.358 KM dodijeljen je do 31.03.2011. godine za 24 korisnika. **Zbog navedenog ne može se potvrditi da je Ministarstvo adekvatno pratilo realizaciju donesenih odluka o dodjeli sredstava (zaključivanje ugovora) i u skladu sa istim, u skladu sa zakonskim propisima, sačinjavalo kvartalne i mjesečne operativne planove o utrošku budžetskih sredstava, što je imalo za posljedicu neefikasnost korištenja budžetskih sredstava.**

Ugovorom o formiranju namjenskog dugoročnog depozita grant sredstava od 07.05.2010. godine Razvojna banka FBiH se obavezala da će voditi knjigovodstvenu evidenciju sredstava i o promjeni salda najmanje jednom mjesečno obavještavati Ministarstvo. Takođe naprijed navedenim Ugovorom je utvrđeno da ne plasirana sredstva Razvojna banka prema instrukcijama Deponenta - Ministarstva može vratiti ili zadržati za nastavak finansiranja projekata. Ugovorom o međusobnim pravima i obavezama u realizaciji naprijed navedenog Programa od 07.05.2010. godine utvrđeno je da banka između ostalog vrši kontrolu namjenskog utroška kredita i granta, u skladu sa procedurama Banke, a nije predviđeno da izvještaje o istom dostavlja i Ministarstvu. Samo u slučaju da se utvrdi nenamjensko trošenje sredstava granta ili ne izvršavanje drugih ugovorenih obaveza od strane korisnika, banka o tome obavještava Ministarstvo u roku od 15 dana. Raspodjelom sredstava granta u visini 3.000.000 KM na ovaj način – putem naprijed navedene banke Ministarstvo je svoju obavezu nadzora nad namjenskim korištenjem budžetskih sredstava prenijelo na istu. **Obzirom da naprijed navedenim Ugovorom nije definisano da banka o izvršenom nadzoru nad namjenskim trošenjem sredstava granta obavještava Ministarstvo, ne može se potvrditi da isto raspolaze sa adekvatnom dokumentacijom na osnovu koje se sačinjavaju izvještaji o namjenskom utrošku sredstava granta koji se dostavljaju Vladi FBiH.**

U skladu sa članom 40. stav 4. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2010. godinu sačinjen je Izvještaj o utrošku ovih sredstava putem Razvojne banke FBiH, a Vlada FBiH je Zaključkom broj 18/2011 od 20.01.2011. godine isti usvojila.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere da se u što kraćem roku, nakon donesenih odluka o dodjeli grant sredstava, od strane Razvojne banke FBiH zaključe ugovori o dodjeli grant sredstava kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za koju su i odobrena.

Potrebno je adekvatno pratiti realizaciju donesenih odluka o dodjeli sredstava (zaključivanje ugovora) i u skladu sa istim u skladu sa zakonskim propisima sačinjavati kvartalne i mjesečne operativne planove o utrošku budžetskih sredstava.

5.4 Dugoročni plasmani

Na poziciji **Ostali dugoročni plasmani iskazana su sredstva u iznosu od 2.548.465 KM** koji se odnosi na realizaciju **Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“**. Vlada FBiH je donijela Odluku o usvajanju Programa 08.03.2010. godine, nakon čega je objavljen Javni poziv (30.03.2010. godine) za izbor korisnika kreditnih sredstava. Komisija Ministarstva za izbor korisnika sredstava je utvrdila da od 73 prijavljena potencijalna korisnika 31 zadovoljava uslove tražene Javnim pozivom i potrebnom dokumentacijom. Ministarstvo je u skladu sa potpisanim Ugovorom o komisionim poslovima sa Bankom FBiH od 08.06.2010. godine izvršilo primopredaju dokumentacije za 31 potencijalnog korisnika radi vršenja verifikacije zahtjeva za kredit prije donošenja konačne odluke od strane Ministarstva. Banka je izvršila verifikaciju i ocijenila da od 31 (dva su u međuvremenu odustala) 23 zahtjeva ispunjavaju uslove za dodjelu kredita o čemu je (od 30.07. do 01.11.2010. godine) obavijestila Ministarstvo. Stručna komisija za izbor korisnika sredstava Ministarstva je predložila da se odbiju dva zahtjeva, obzirom da je naknadnim uvidom u stručnu analizu banke FBiH utvrđeno da oba programa nisu zadovoljila bitne elemente i kriterije naprijed navedenog Projekta. Ministarstvo je, na prijedlog Stručne komisije, 10.11.2010. godine donijelo 21 odluku o odobravanju kredita po navedenom Programu i iste dostavilo Banci kako je to utvrđeno članom 2. tačka 2.02. naprijed navedenog Ugovora. U „Službenim novinama FBiH“, broj 77/10 od 24.11. 2010. godine objavljen je rezultat javnog poziva o izboru korisnika sredstava. Ministarstvo je Odlukom o prenosu sredstava radi realizacije Programa „Kreditni poticaj razvoja poduzetništva i obrta od 18.11.2010. godine odobrilo prenos sredstava na račun navedene banke FBiH iznos od 2.548.465 KM, a 24.11.2010. godine izvršena je uplata sredstava.

Ministarstvo i Razvojna banka FBiH su 07.05.2010. godine zaključili **Ugovor o komisionim poslovima kojim je formirana komisiona kreditna linija** za realizaciju Projekta „Kreditni poticaj razvoja poduzetništva i obrta“ u visini od 3.000.000 KM. Ugovorom je definisano da će Banka na osnovu pojedinačnih odluka o korisnicima kredita koje donosi ovo Ministarstvo, poštujući bankarske procedure, vršiti ugovaranje sa odabranim korisnicima kredita. Aneksom broj 2. Ugovora o formiranju namjenskog dugoročnog depozita RB FBiH i Ministarstva od 07.05.2010. godine pojašnjen je osnovni Ugovor u dijelu preciziranja visine i namjene sredstava. Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je na dan 31.12.2010. godine bilo podijeljeno ukupno 1.625.000 KM i da je do 17.02.2011. podijeljeno još 573.465 KM. **Do okončanja revizije 350.000 KM nije doznačeno krajnjim korisnicima.** Uvidom u dokumentaciju i u razgovoru sa ovlaštenom osobom došlo se do saznanja da Ministarstvo nije internim procedurama definisalo način knjigovodstvenog evidentiranja dugoročnih plasmana ali se u Sektoru za finansijske, pravne, ekonomske i opće poslove vodi pomoćna evidencija o datim kreditima koja odgovara stanju novčanih sredstava na računu Banke FBiH. Takođe, nije precizirana dodjela sredstava, praćenje izvršenja –realizacije, izvještavanje o dodjeli sredstava itd..

Ugovorom o formiranju namjenskog dugoročnog depozita navedena banka FBiH se obavezala da će voditi knjigovodstvenu evidenciju sredstava i o promjeni salda najmanje jednom mjesečno obavještavati Ministarstvo. Takođe naprijed navedenim Ugovorom je utvrđeno da neplisirana sredstva Banka prema instrukcijama Deponenta - Ministarstva može vratiti ili zadržati za nastavak finansiranja projekata u skladu sa odlukama Vlade FBiH. Naplaćena plasirana sredstva (po otplatnim planovima korisnika kredita) Banka odobrava na podračun namjenskog dugoročnog depozita Deponenta. **Na osnovu prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da su poduzete adekvatne aktivnosti na realizaciji sredstava koja se nalaze na depozitnom računu Banke FBiH u iznosu od 591.040 KM, a koja se odnose na ne plasirana sredstva kreditnih linija iz 2008. i 2009. godine od 400.000 KM i povrat sredstava od datih kredita 191.040 KM. Prilikom donošenja Programa**

„Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ za odobrena budžetska sredstva koja se plasiraju putem banke FBiH, nije jasno definisan status sredstava doznačenih navedenoj banci a nije izvršena realizacija istih kao ni status sredstava vraćenih od strane krajnjih korisnika kredita.

U skladu sa članom 40. Stav 4. Zakona o izvršenju budžeta FBiH za 2010. godinu sačinjen je Izvještaj o utrošku ovih sredstava, a koji je Vlada FBiH Zaključkom broj 17/2011 od 20.01.2011. godine usvojila.

Potrebno je poduzeti adekvatne mjere da se u što kraćem roku, nakon donesenih odluka o dodjeli kreditnih sredstava, od strane Razvojne banke FBiH zaključče ugovori kako bi se sredstva realizovala u budžetskoj godini za koju su i odobrena.

U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti potrebne aktivnosti u dijelu jasnog definisanja statusa sredstava doznačenih Razvojnoj banci FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta odobrenih u Budžetu FBiH za 2008., 2009. i 2010. godinu, a koja nisu plasirana kao i sredstva vraćena od strane krajnjih korisnika kredita.

5.5 Nadzor nad korištenjem sredstava poticaj razvoja, poduzetništva i obrta

U skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede Ministarstvo vrši nadzor nad njegovom primjenom u okviru propisanih ovlaštenja i na način utvrđen propisima kojim se uređuje upravni nadzor. Ministarstvo je u skladu sa članom 20. naprijed navedenog Zakona donijelo Pravilnik o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede kojim je predviđen nadzor nad provođenjem Programa razvoja, a koji se vrši putem Komisije za nadzor. Utvrđeno je da je Rješenjem broj:05-14-228/10 od 19.03.2010. godine formirana Stalna komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava „Transfer za poticaj i razvoj poduzetništva i obrta“ za 2009. Godinu, a koja je donijela Poslovnik o radu.

U Glavnu knjigu trezora „Transfer za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ u visini od 4.982.100 KM je unesen u periodu od 20.08. do 31.12.2010. godine, a na osnovu pojedinačno sklopljenih ugovora o korištenju sredstava. Ugovorom o implementaciji poticajnih finansijskih sredstava potpisanim sa korisnicima poticaja **utvrđena je obaveza podnošenje izvještaja o implementaciji sredstava šest, a kod Projekta „Izgradnja poduzetničkih zona“ najduže devet mjeseci nakon doznačavanja sredstava na propisanom obrascu sa pripadajućim priložima, koji je sastavni dio ugovora. Prema izjavi predsjednika Komisije nije vršen nadzor nad namjenskim korištenjem ovih sredstava u 2010. godini, obzirom da nije protekao rok od šest odnosno devet mjeseci od dana doznačavanja sredstava, a nije formirana Komisija za nadzor transfera za 2010. godinu, mada su već korisnici sredstava poticaja počeli dostavljati izvještaje o namjenskom utrošku istih.**

Navedena Komisija je vršila nadzor nad implementacijom sredstava doznačenih iz Budžeta FBiH za 2009. godinu ukupno 4.100.000 KM za 343 korisnika. Prema podacima iz Izvještaja o utrošku i efektima dodijeljenih poticajnih finansijskih sredstava za 2009. godinu utvrđeno je da je od 343 korisnika 339 dostavilo izvještaje. Provedenom revizijom izvršenog nadzora nad namjenskim utroškom sredstava, utvrđeno je da su korisnici sredstava dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku sredstava ali u velikom broju slučajeva ne u predviđenom roku. Značajan broj dostavljenih izvještaja je bio ne kompletan ili nisu dostavljeni adekvatni dokazi o namjenskom utrošku sredstava radi čega je Komisija po nekoliko puta tražila dokaze o utrošku sredstava za namjene za koje su sredstva odobrena. Izvršen je uvid u dostavljene izvještaje kod 25 korisnika sredstava iz četiri LOT-a iz 2009. godine i tri iz LOT-a iz 2008. godine.

U slučajevima kada korisnik sredstava, ni nakon više upućenih poziva za dostavu dokumentacije o namjenskom utrošku sredstava istu nije dostavio Komisija je davala prijedlog ministru za pokretanje postupka povrata sredstava i korisniku sredstava je dostavljeno obavještenje o jednostranom raskidu ugovora. Prema predloženoj dokumentaciji (knjiga prekršaja za 2008. godinu gdje su evidentirani svi ranije pokrenuti postupci povrata i knjige prekršaja za 2009. godinu) utvrđeno je da je u 37 slučajeva (185.000 KM) pokrenut postupak za raskid ugovora, ispostavljena rješenja o povratu, a predmeti su upućeni pravobranilaštvu u dalju proceduru. U uzetom uzorku u četiri slučaja proces je okončan i priložena je uplatnica kao dokaz da su sredstva vraćena, a u petom slučaju proces je u toku. Od 11 slučajeva pokrenutog postupka za raskid ugovora (knjige prekršaja za 2009. godinu) utvrđeno je da je šest korisnika vratilo sredstva među kojima ima i onih koji poslije dostavljenog obavještenja o raskidu ugovora koji su izvršili uplatu ne čekajući pokretanje postupka povrata. Do sredine marta 2011. godine vraćeno je 60.300 KM. Za korisnike koji su izvršili povrat sredstava prezentiran je dokument o

izvršenoj uplati. Međutim od strane ovlaštene osobe nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršena provjera uplate povrata sredstava na Jedinствен račun trezora **zbog čega se ne može potvrditi da su poduzete sve potrebne mjere na zaštiti budžetskih sredstava.**

Ministarstvo je na osnovu dostavljenih izvještaja o namjenskom utrošku sredstava i izvršenog nadzora nad namjenskim utroškom istih sačinilo Izvještaj o utrošku i efektima dodijeljenih finansijskih sredstava „Transfera za poticaj razvoja poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH za 2009. godinu i 16.02.2011. godine dostavilo Vladi FBiH, a koja je Zaključkom V. Broj 154/2011 od 07.03.2011. godine isti usvojila. Takođe, Ministarstvo je Vladi FBiH 16.03.2011. godine **uputilo Informaciju o finansijskim sredstvima po Projektu „Izgradnja poduzetničkih zona“ za četiri općine koje u predviđenim rokovima nisu dostavile dokaze o namjenskom utrošku, sredstava**, u iznosu od 408.000 KM ili 9,95% od ukupno odobrenog transfera. Neke od ovih općina su tražile prenamjenu sredstava obzirom da nisu bili osigurani uslovi za realizaciju programa za koja su sredstva odobrena (zemljište nije u vlasništvu općine, poljoprivredno zemljište nije pretvoreno u građevinsko, nisu završene procedure izbora najpovoljnijih ponuđača itd.). Vlada FBiH je za svaku općinu donijela pojedinačne zaključke V. broj (240, 244, 245 i 246) od 16.03.2011. godine kojim odobrava produženje roka pravađanja dobivenih sredstava, a ukoliko se do tog roka sredstva ne opravdaju, Ministarstvo će pokrenuti procedure povrata sredstava. Za dva korisnika Vlada FBiH je donijela zaključak broj 248/10 da se ne pokreće postupak povrata.

Potrebno je u skladu sa članom 15. Zakona o poticaju razvoja male privrede ostvariti adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava datih poticaja od strane korisnika, a u slučaju utvrđenog nenamjenskog utroška pravovremeno poduzeti adekvatne mjere na povratu istih.

Potrebno je u skladu sa zaključcima Vlade FBiH V. broj (240, 244, 245 i 246) od 16.03.2011. kojim je odobreno produženje roka pravađanja dobivenih sredstava, od općina korisnika poticaja osigurati dokumentaciju o namjenskom utrošku istih u suprotnom pokrenuti procedure povrata sredstava.

Potrebno je pratiti povrat sredstava na osnovu izvršenih uplata na Jedinственi račun trezora.

5.6 Nabavka stalnih sredstava

Na poziciji **Ostalih osnivačkih ulaganja** evidentiran je iznos od **934.741 KM**, koji se u najvećem dijelu odnosi na: nabavku softvera za Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH (ISR MSP) u iznosu od 98.982 KM i računarske opreme za isti u iznosu od 596.668 KM, rekonstrukciju i nadogradnju softvera Informacijskog sistema Obrtnog registra (ISOR) u iznosu od 175.000 KM i opreme za isti u iznosu od 54.806 KM. Budžetom FBiH za 2010. godinu Ministarstvu su odobrena sredstva za nabavku stalnih sredstava u iznosu **od 1.335.726 KM** i to za nabavku opreme **35.726 KM** (nabavka putničkog automobila, 2 mobitela i ostale opreme, koja nije realizovana) i za nabavku stalnih sredstava u obliku prava **1.300.000 KM**. Odlukom o odobravanju plana nabavki za 2010. godinu koju je donio ministar 02.03.2010. godine, na osnovu odobrenih sredstava, na ime realizacije Glavnog projekta uspostave „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća (ISR-MSP) u Federaciji BiH, (softver i oprema) predviđeno je **1.050.000 KM**, a na ime rekonstrukcije i nadogradnje informacijskog sistema Obrtnog registra ISOR (softver i oprema) **250.000 KM**.

5.6.1 „Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP)

Na ime uspostave **Informacijskog sistema malih i srednjih preduzeća u FBiH (ISRMSP)** iskazan je iznos od **695.650 KM**, a odobreno 1.050.000 KM. Navedena ulaganja se odnose na unaprijed plaćena sredstva (avans) za nabavku računarske opreme **Informacijskog sistema registra malih i srednjih preduzeća u FBiH (ISR MSP) 596.668 KM** i uplatu avansa za izradu softvera **98.982 KM**.

Zaključkom Vlade FBiH od 29.04.2010. godine usvojen je **Operativni plan aktivnosti za implementaciju Glavnog projekta uspostave Informacijskog sistema registra malih i srednjih preduzeća u FBiH- ISR MSP**. Istim su zaduženi ovo Ministarstvo, Federalno ministarstvo trgovine, Glavni sekretarijat Vlade FBiH- Sektor za informatiku, Porezna uprava FBiH, Zavod za statistiku FBiH, Zavod za programiranje razvoja FBiH, AFIP, Federalni zavod PIO/MIO FBiH, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavod za zapošljavanje FBiH, da imenuju svoje predstavnike u Radno tijelo koje će raditi na izradi tenderske dokumentacije za raspisivanje javnog oglasa. Koordinator Radnog tijela bilo je ovo Ministarstvo.

Nakon provedenog postupka odabira najpovoljnijeg dobavljača 28.10.2010. godine sa ponuđačem „Hermes Softlab“ d.o.o. Sarajevo zaključen je **Ugovor o izradi softvera za Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH (ISR MSP) na iznos od 164.970 KM**. Ugovorom je utvrđeno da je sve ugovorne usluge izvršilac obavezan završiti u roku od 180 dana od dana potpisivanja Ugovora (do 28.04.2011. godine). Takođe, u skladu sa zaključenim Ugovorom ispostavljena je (18.11.2010. godine) avansna faktura u visini od **98.982 KM** (60% od ukupne cijene) i ista je plaćena 18.01.2011. godine. Prezentirana je i Avansna garancija NLB Tuzlanske banke d.d. Tuzla, na iznos avansnog računa i rokom trajanja do 15.05.2011. godine. Preostali dio cijene po Ugovoru od **65.988 KM** biće isplaćen nakon testiranja pilot programskih jedinica, aplikativnih modula, mjerenja performansi sistema te odobravanje istog od strane Komisije za prijem izvršenih usluga. **Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da, iako nije izvršena isporuka i prijem ugovorenog softvera, na poziciji stalnih sredstava – ostala osnivačka ulaganja iskazano je stanje navedenih sredstava na osnovu avansne fakture, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Od strane Komisije za provođenje postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za nabavku računarske opreme **Informacijskog sistema registra MSP-a (ISR MSP)**, imenovane od strane ministra proveden je postupak i sa ponuđačem „Bosnien Business Systems“ d.o.o. Sarajevo (skraćeno BBS d.o.o.) zaključen **Ugovor o isporuci računarske opreme dana 30.12.2010. godine, na iznos od 596.668 KM**. Istim je utvrđeno da radi isteka budžetske godine i prava raspolaganja odobrenim sredstvima Budžeta u 2010. godini, **plaćanje će se izvršiti po ispostavljenom predračunu** uz dostavu Garancije poslovne banke na cjelokupni iznos iz predračuna. Ugovoreni rok isporuke bio je 30 dana od dana potpisivanja Ugovora (30.01.2011. godine). Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je ispostavljen predračun, 30.12.2010. godine i Ugovor o izdavanju bankarske garancije od 30.12.2010. godine zaključen između dobavljača i Volksbank BH d.d. Sarajevo. Rok važenja garancije bio je 14.02.2011. godine. **Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da, iako nije izvršena isporuka i prijem ugovorene računarske opreme, na poziciji stalnih sredstava u upotrebi iskazano je stanje navedenih sredstava na osnovu dostavljenog predračuna, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Na osnovu dostavljenog predračuna izvršeno je evidentiranje na poziciju kompjuterske opreme 468.391 KM, a na poziciji ostala osnivačka ulaganja iznos od 128.277 KM iako je u skladu sa zakonskim i ostalim propisima isto trebalo da se evidentira na poziciji datih avansa.**

Napominjemo da do kraja revizije nije prezentirana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je do roka utvrđenog ugovorom izvršena isporuka i instaliranje računarske opreme **Informacijskog sistema registra MSP-a (ISR MSP)**. Nije nam prezentirano da su poduzete aktivnosti na zaključenju aneksa ugovora i produženja roka važenja garancije banke, obzirom da obaveze utvrđene ugovorom nisu ispunjenje niti u vrijeme obavljanja revizije.

Evidentiranje i iskazivanje nabavke stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na realizaciji zaključenih Ugovora o izradi softvera za Informacijski sistem registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH (ISR MSP) i Ugovora o isporuci računarske opreme posebnu u dijelu zaključivanja aneksa ugovora i obezbijedenja bankarske garancije za uplaćena budžetska sredstva.

Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za nabavku, instaliranje i evidentiranje hardvera i softvera na ime uspostave Informacionog sistema malih i srednjih preduzeća u FBiH (ISRMSP) i u vezi sa konstatovanim poduzeti adekvatne aktivnosti.

5.6.2 Izrada rekonstruisanog i nadograđenog softvera Informacijskog sistema Obrtnog registra (ISOR) i nabavka opreme za isti

Na ime rekonstrukcije i nadogradnje Informacionog sistema Obrtnog registra ISOR (softver i oprema) iskazan je iznos od 229.806 KM, i to za izradu softvera 175.000 KM i za opremu 54.806 KM. Budžetom FBiH za 2010. godinu za ove namjene odobrena su sredstva u iznosu od 250.000 KM.

Vođenje Obrtnog registra predviđeno je Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima i Pravilnikom o obliku i načinu vođenja Obrtnog registra, a predviđeno je kao i aktivnost Ministarstva u Projektu „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ u okviru cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je za rekonstrukciju i nadogradnju softvera sa ponuđačem „LUNACOM“ d.o.o. Mostar zaključen Ugovor 03.08.2010.godine, na iznos od 175.000 KM, sa rokom izrade od 90 dana. U iskazanoj cijeni uračunata je i cijena održavanja softvera za period od 2 godine računajući od dana primopredaje izvršenih usluga, te obuka predstavnika Ministarstva. Ugovorom je regulisano plaćanje avansa u visini od 60.000 KM, uz Garanciju banke na cjelokupan iznos avansnog plaćanja u slučaju raskida ugovora. Avansni račun je ispostavljen i plaćen 15.09.2010. godine i data Garancije za sigurnost povrata avansa sa važenjem do 01.11.2010. godine. Preostali dio obaveze u visini od 115.000 KM, Ministarstvo je trebalo platiti izvršiocu nakon puštanja u funkciju instalisanog softvera, te odobravanja istog od strane Komisije za prijem izvršenih usluga. **Iako nije prezentirana dokumentacija da je instaliran navedeni softver, odobren od strane komisije na osnovu ispostavljenog predračuna 31.12.2010. godine na iznos od 115.000 KM, izvršeno je plaćanje, 28.01.2011. godine.** Mada je dobavljač, 27.10.2010. godine (u ugovorenom roku), dostavio dopis Ministarstvu, kojim je isto obavješteno da je izrada rekonstruisanog i nadograđenog softvera za Informacijski sistem Obrtnog registra (ISOR) završena, te zatražen termin za pregled i primopredaju softvera, do navedenog nije došlo, po izjavi odgovorne osobe, iz razloga preseljenja Ministarstva na drugu lokaciju i nespремnosti za preuzimanje iste. **Nije prezentirana dokumentacija da je zaključen aneks ugovora kojim bi se posebno riješilo pitanje produženja roka završetka ugovorenog posla odnosno uplate preostalog dijela duga u vidu avansa, odnosno da je produžena garancija banke za sigurnost povrata avansa za ukupno uplaćena budžetska sredstava po ispostavljenim predračunima.**

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da, iako usluge nisu izvršene i nije izvršen prijem istih u skladu sa ugovorom, **na poziciji stalnih sredstava– ostala osnivačka ulaganja iskazano je stanje navedenih sredstava na osnovu dostavljenog avansa i predračuna što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Na osnovu dostavljenog avansa i predračuna izvršeno je evidentiranje na poziciji ostala osnivačka ulaganja 175.000 KM, iako je u skladu sa zakonskim i ostalim propisima isto trebalo da se evidentira na poziciji datih avansa.**

Napominjemo da je po ovlaštenju ministra Komisija za provođenje postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za rekonstrukciju i nadogradnju Informacionog sistema obrtnog registra (ISOR), sa predstavnicima izvršioca usluga, dana 24.12.2010. godine, sačinila i potpisala Zapisnik o primopredaji testne verzije i pripadajućeg otvorenog koda za rekonstrukciju i nadogradnju softvera Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR). Međutim ne možemo potvrditi da navedeni Zapisnik predstavlja Zapisnik o prijemu izvršenih usluga, tj. puštanje u funkciju instalisanog softvera, kako je to regulisano zaključenim ugovorom.

Evidentiranje i iskazivanje nabavke stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na realizaciji zaključenog Ugovora za rekonstrukciju i nadogradnju softvera a u slučaju potrebe zaključivanja aneksa ugovora i obezbijedenja bankarske garancije za uplaćena budžetska sredstva.

Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za nabavku, instaliranje i evidentiranje hardvera i softvera rekonstruisanog i nadograđenog Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR) i u vezi sa konstatovanim poduzeti adekvatne aktivnosti.

5.6.3 Implementacija „Informacionog sistema registra malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH“ (ISR MSP) i Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR)

Programom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2012. godine, koji je sastavni dio cjelovite Strategije ekonomskog razvoja FBiH, predviđeno je integrisanje ISOR-a u ISR MSP. Tokom 2010. godine poduzete su aktivnosti na nabavci softvera i hardvera za oba registra, za čiju realizaciju su provedena dva odvojena postupka.

Provedenom revizijom utvrđeno je da se registracija obrta (zanati) vrši u nadležnim registracijskim tijelima u općinama, a za podršku procesu registracije od 2007. godine, kao i da se koristi aplikacija ISOR-a (informacijski

sistem obrtnog registra). Prema izjavi odgovorne osobe u Ministarstvu nije izvršena implementacija ISOR-a u svim registracijskim tijelima i kantonima, a pravo stanje korištenja aplikacije nije poznato Ministarstvu. **Novo softversko rješenje elektronskog obrtnog registra je rekonstruisano i nadograđeno rješenje prethodnog, u kojeg su ugrađene sve zakonske promjene i korigovani nedostaci iz prethodnog.** U vrijeme vršenja revizije rokovi za implementaciju novog softverskog rješenja su istekli, a **nisu izvršene ugovorene instalacije na IT infrastrukturi Ministarstva i potrebna testiranja softvera** iz razloga što Ministarstvo zbog proširenja projekta na izgradnju baze IT infrastrukture nije u ugovorenim rokovima obezbijedilo preduvjete za instalaciju.

Na osnovu smjernica iz **Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća u FBiH izrađen je glavni projekat ISR MSP.** Svrha izgradnje registra je, osim vođenja evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim poduzećima i formiranja centralnog registra i evidencije parametara po evropskom standardu za tu oblast kao i mogućnost vršenja raznih analiza i planiranja. Podaci u bazi registra se generiraju na osnovu podataka preuzetih iz sistema: Porezne uprave FBiH, Zavoda za statistiku FBiH, Zavoda za programiranje razvoja FBiH, AFIP, Federalnog zavoda PIO/MIO FBiH, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavoda za zapošljavanje FBiH. U vrijeme vršenja revizije rokovi za implementaciju rješenja nisu istekli, i u toku je **definisane protokola za razmjenu podataka sa vlasnicima eksternih sistema iz kojih se preuzimaju podaci.** Testna verzija softvera instalirana je na opremi u Ministarstvu i tokom revizije nije prezentirana. Ugovorena je isporuka izvornog koda softverskog rješenja i to na kraju projekta.

Tokom revizije nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je ova aktivnost zasnovana na prethodno izvršenoj analizi postojećeg stanja registra obrta i analizi mogućih rješenja, vezi između registara kao i da su prethodno stvoreni uslovi da se u potpunosti izvrši implementacija oba registra i od strane drugih subjekata koji su uključeni u ovaj proces, kako bi se na osnovu koristi koje daje uspostavljeni registar mogla potvrditi opravdanosti uloženi sredstava.

Potrebno je poduzeti adekvatne aktivnosti na okončanju instaliranja oba softverska rješenja sa utvrđenim terminskim planovima implementacije kod svih korisnika registara i utvrđivanju mehanizama za sankcionisanje u slučaju neimplementacije ili onemogućavanja korištenja istih.

Potrebno je sačiniti odgovarajuće provedbene propise kojim će se osigurati neprekidnost dostave podataka za registar malih i srednjih poduzeća koja će sadržavati obavezu i odgovornost vlasnika sistema za tačnost podataka i savjesno korištenje istih.

Potrebno je da se sa nadležnim organima i institucijama poduzmu aktivnosti u dijelu donošenja odgovarajućih propisa kojim će se utvrditi obaveza instaliranja i korištenja Informacionog sistema Obrtnog registra, kao i neprekidnost i tačnost dostave podataka za registar malih i srednjih poduzeća.

5.7 Ostali nalazi

5.7.1 Realizacija transfera Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (pilot program) u iznosu od 2.000.000 KM iz Budžeta 2008. godine i Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ 4.150.000 KM iz Budžeta 2009. godine

Na poziciji **Ostali dugoročni plasmani** iskazana su sredstva u ukupnom iznosu od 8.948.465 KM a **odnose se na plasirana sredstva** (iznosu od: 2.000.000 KM iz 2008. godine; 4.400.000 KM iz 2009. godine i 2.548.465 KM iz 2010. godine) na ime realizacije programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Međutim uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je od doznačenih sredstava iz 2008. godine realizovano 1.850.000 KM, iz 2009. godine realizovano je 4.150.000 KM, a **da je ostalo ne realizovano 400.000 KM i nalazi se na depozitnom računu Razvojne banke FBiH.** Ukupan navedeni iznos od (400.000 KM) se odnosi na odobrena, a ne realizovana sredstva podnosiocima zahtjeva za kredit, a koji nisu bili u nemogućnosti obezbijediti instrumente osiguranja kredita, radi čega je Ministarstvo ranije donesene odluke o dodjeli kreditnih sredstava stavilo van snage donošenjem pojedinačnih odluka o poništenju istih. Tokom 2010. godine Ministarstvo se pismeno obraćalo Federalnom ministarstvu finansija za instrukciju o postupanju sa neiskorištenim sredstvima plasiranim putem Razvojne banke FBiH. Prema izjavi ovlaštene osobe do okončanja ove revizije nije dobivena tražena instrukcija, a nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je Ministarstvo putem Vlade FBiH tražilo definisanje statusa nerealizovanih sredstava. Naprijed navedeno ima za posljedicu da nerealizovana sredstva nisu iskazana u knjigovodstvenim evidencijama na odgovarajućim

bilansnim pozicijama (potraživanjima od banke, a ne na ostalim dugoročnim plasmanima) zbog čega se ne može potvrditi da je za navedeni iznos istinit i tačan prikaz stanja potraživanja i plasmana u finansijskim izvještajima.

U okviru svojih nadležnosti i u saradnji sa Vladom FBiH i Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti kako bi se definisao status nerealizovanih sredstva evidentiranih na depozitnom računu Razvojne Banke i u skladu sa istim izvršila adekvatna evidencija u Glavnoj knjizi trezora.

5.7.2 Strategija Ekonomskog razvoja FBiH - Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“

Ministarstvo je Odlukom Vlade FBiH V broj: 426/07 iz 2007. godine, u okviru cjelovitog dokumenta Strategija ekonomskog razvoja FBiH, bilo zaduženo za izradu Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“. Tokom 2008. godine ugovoren je i urađen Projekt ukupne vrijednosti od 298.000 KM. Projekat je usvojen od strane Vlade FBiH i oba doma Parlamenta FBiH u 2009. godini. Vlada FBiH je na prijedlog Ministarstva, 29.10.2009. godine prihvatila Akcioni plan realizacije Projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2012. godina, a 12.11.2009. godine usvojila Informaciju o toku implementacije Strategije Ekonomskog razvoja FBiH- Projekat „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, kojim je utvrđeno da Ministarstvo nastavi aktivnosti kako bi se ubrzano ostvarivali Projektom zacrtani ciljevi.

Ministarstvo je uputilo Federalnom ministarstvu trgovine 15.10.2010. godine Informaciju o toku aktivnosti vezano za projekt „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“. Međutim nije predočena dokumentacija da je u skladu sa odlukom Vlade FBiH sačinjen cjelovit dokument Strategija ekonomskog razvoja FBiH. **Ukupna vrijednost Ugovora je 298.000 KM, a nije knjigovodstveno evidentirana na stalnim sredstvima u obliku prava, nego na tekućim izdacima.**

Potrebno je da se izvršena nabavka projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ evidentira u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Potrebno je da Ministarstvo u saradnji sa ostalim institucijama, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade FBiH V broj: 426/07 od 27.06.2007. godine, poduzme dalje aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, a u narednom periodu u skladu sa usvojenim Projektom „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“, vrši dodjelu sredstava za razvoj poduzetništva i obrta.

5.8 Popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2010. godine

U finansijskim izvještajima Ministarstva na dan 31.12.2010. godine iskazana su stalna sredstva nabavne vrijednosti od **10.404.309 KM**, ispravke vrijednosti od **384.133 KM** i knjigovodstvene vrijednosti od **10.020.176 KM**. Od navedenog iznosa na **ostale dugoročne plasmane** koji se realizuju putem Razvojne banke FBiH odnosi **8.948.465 KM**. Uvidom u prezentirani Izvještaj o popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, potraživanja, obaveza i blagajne koji je 16.02.2011. godine sačinila Komisija za popis, konstatovali smo da u istom nisu navedena stanja stalnih sredstava, sitnog inventara i auto guma utvrđena popisom, kao i da li isto odgovara knjigovodstvenom stanju. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju ne možemo potvrditi da je izvršen stvarni prirodni popis stalnih sredstava, sitnog inventara i auto guma i da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 22. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Ovo posebno ističemo iz razloga što je u 2010. godini izvršeno povećanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava u iznosu od 934.741 KM (od čega se na opremu odnosi 528.966 KM, a na Ostala osnivačka ulaganja - izradu softvera iznos od 405.776 KM), a da nije prezentirana relevantna dokumentacija da su stalna sredstva zaprimljena u Ministarstvu sa 31.12.2010. godine, izuzev kompjuterske opreme u iznosu od 54.806 KM. **Na osnovu naprijed navedenog ne može se potvrditi da je Ministarstvo izvršilo stvarni popis stalnih sredstava, sitnog inventara i auto guma, niti možemo potvrditi evidentiranje stalnih sredstava u upotrebi u iznosu od 879.935 KM, obzirom da ista sa 31.12.2010. godine nisu bila na raspolaganju u Ministarstvu, tj. ne može se potvrditi da je Ministarstvo izvršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava utvrđenim popisom na dan 31.12.2010. godine.**

Potrebno je evidentiranje stalnih sredstava vršiti na osnovu relevantne dokumentacije o prijemu istih, a najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u računovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6. KOMENTAR

Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta je u ostavljenom roku dostavilo očitovanje na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2010. godinu, broj 01-14-405-1/11. U očitovanju je navedeno da se prihvataju svi navedeni nedostaci i propusti i da se date preporuke prihvataju, a da će se u narednom periodu poduzeti aktivnosti, kako se ne bi ponovile. Navedeno je da se neke primjedbe neće moći otkloniti bez konsultacija sa ostalim institucijama Vlade FBiH koji su resorno povezani sa ovim Ministarstvom.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Kimeta Bihorac, dipl. oec.

Vedran Zovko, dipl. oec.

Tabela br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta na dan 31.12.2010. godine
KM

Red. broj	Vrsta Rashoda	Budžet za 2010. godinu	Izmjene Budžeta za 2010. godinu ¹	Tekuća rezerva u 2010. godini ²	Zakonska preraspodjela sredstava	Povećanje /smanjenje zakonskog budžeta ³	Operativni Budžet za 2010. godinu ⁴ (od 4 do 7)	Izvršenje budžeta za 2010.god.	Izvršenje Budžeta za 2009.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	1.565.613	1.565.613	2.131		-46.779	1.520.965	1.350.595	1.409.994
1.	Bruto plate zaposlenih	883.657	883.657	1.928			885.585	885.585	877.587
2.	Naknade troškova zaposlenih	186.368	186.368			-15.527	170.841	137.101	167.751
3.	Doprinosi poslodavca	92.785	92.785	203		-2	92.986	92.786	92.147
4.	Putni troškovi	45.164	45.164		+10.000	-3.760	51.404	43.796	34.876
6.	Izdaci za komunalne usluge	39.700	39.700		+15.000	-3.312	51.388	40.176	40.106
7.	Nabavka materijala	29.400	29.400			-1.634	27.766	24.310	19.510
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	27.005	27.005				27.005	24.883	18.556
10.	Izdaci za tekuće održavanje	46.172	46.172			-3.846	42.326	26.398	27.834
11.	Osiguranje i bankarske usluge	12.941	12.941			-1.825	11.116	5.182	5.895
12.	Ugovorene usluge	202.421	202.421		-25.000	-16.873	160.548	70.378	125.732
II	Tekući grantovi	8.000.000	8.005.000	5.000			8.010.000	7.982.100	4.100.000
III	Kapitalni izdaci	1.335.726	1.335.726			-135.706	1.200.020	934.741	124.689
1.	Nabavka opreme	35.726	35.726			-35.706	20,00	0,00	
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.300.000	1.300.000			-100.000	1.200.000	934.741	119.650
IV	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	3.000.000	3.000.000				3.000.000	2.548.465	4.400.000
V	SVEUKUPNO	13.901.339	13.906.339	7.131		-182.485	13.730.985	12.816.101	10.034.763
	Broj zaposlenih	39	39				39	37	37

¹ Zakon o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010. godinu („Službene novine FBiH“, broj: 53/10)

² Sredstva tekuće rezerve Vlade FBiH odobrena su u iznosu od 7.131 (2.131 za plaće za decembar i 5.000 tekuća rezerva premijera za kupovinu 25 komada tradicionalnih suvenira)

³ Za utvrđenu razliku od 182.485, manje odobrenog budžeta u odnosu na ukupno odobrena sredstva (Rebalans+/-Tekuća rezerva+/-Zakonska preraspodjela), nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdio razlog smanjenja sredstava odobrenih Budžetom FBiH za 2010.godinu.

⁴ Ukupno odobrena budžetska sredstva za 2010. godinu.